

**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY MIĘDZYRZECZ W REJONIE POŁUDNIOWEGO WĘZŁA
DROGI S3 NA ZACHÓD OD ULICY MIESZKA I**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO**

Autor:
mgr inż. Małgorzata Barszczewska

A handwritten signature in cursive script, reading "Małgorzata Barszczewska".

Międzyrzecz, lipiec 2021

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	4
1. Podstawy formalnoprawne	4
2. Informacje o zawartości oraz głównych celach projektowanego dokumentu	4
3. Powiązania z innymi dokumentami	5
4. Metoda sporządzenia prognozy.....	5
5. Metody analizy skutków realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.....	6
6. Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	6
II. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE	7
1. Położenie fizycznogeograficzne i administracyjne.....	7
2. Geologia i geomorfologia.....	9
3. Złoża kopalin	9
5. Wody powierzchniowe	9
6. Wody podziemne	9
7. Klimat.....	144
8. Flora	144
9. Fauna.....	15
10. Obszary i obiekty chronione	15
10.1. Obszar chronionego krajobrazu „Rynna Paklicy i Ołoboku”	15
10.2. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Uroczyska MRU”	16
10.3. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Leniwej Obry” (PLH080001)	16
10.4. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Nietoperek” (PLH080003)	17
11. Korytarze ekologiczne	211
12. Krajobraz	233
III. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	244
1. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	244
2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	244
3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	26
IV. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA	27

1. Powierzchnia ziemi i gleby.....	27
2. Wody podziemne i powierzchniowe.....	27
3. Klimat.....	29
4. Powietrze atmosferyczne	29
5. Różnorodność biologiczna oraz świat roślinny i zwierzęcy	30
6. Krajobraz.....	31
7. Zabytki i dobra materialne.....	31
8. Złoża kopalin	32
9. Zdrowie i warunki życia	32
10. Obszary i obiekty chronione	33
11. Transgraniczne oddziaływania na środowisko	33
V. ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE I KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ.....	34
1. Rozwiązania mające na zapobieganie i ograniczanie.....	34
1.1. Środowisko przyrodnicze.....	34
1.2. Zdrowie i warunki życia ludzi.....	34
2. Kompensacja przyrodnicza	35
VI. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W DOKUMENCIE.....	36
VII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	37
Literatura	40
Spis rycin.....	40
Spis tabel.....	40

I. WPROWADZENIE

1. Podstawy formalnoprawne

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko jest częścią procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz w rejonie południowego węzła drogi S3 na zachód od ulicy Mieszka I (zwany dalej „planem”) zainicjowany uchwałą Nr XVII/123/19 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 29 października 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz w rejonie południowego węzła drogi S3 na zachód od ulicy Mieszka I. Sporządzenie prognozy wynika z obowiązku, jaki nakłada art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2021 poz. 247).

Celem prognozy jest zidentyfikowanie potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń planu, które mogą wystąpić w środowisku, w związku z realizacją dopuszczonych w tym dokumencie przekształceń (zmian funkcji i sposobu zagospodarowania terenów). Ponadto prognoza określa możliwości zapobiegania i ograniczania potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją postanowień dokumentu.

Zakres i stopień szczegółowości prognozy:

- został uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Międzyrzeczu (pismo z dnia 11 marca 2020 r., znak NS.NZ.4201.14.2020) oraz z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. (pismo z dnia 11 marca 2020 r. znak WZŚ.411.23.2020.RD);
- wypełnia zapisy art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- odpowiada szczegółowości planu oraz szczegółowości dostępnych opracowań, w których dokonuje się waloryzacji środowiska (opracowanie ekofizjograficzne, waloryzacje przyrodnicze, opracowania i raporty o stanie środowiska, plany i programy i in.).

2. Informacje o zawartości oraz głównych celach projektowanego dokumentu

Powstanie drogi ekspresowej S3 na terenie województwa lubuskiego wraz z połączeniem z autostradą A2 w Jordanowie otworzyło przed gminą Międzyrzecz szanse na rozwój funkcji związanych z obsługą komunikacyjną ruchu tranzytowego. Gmina Międzyrzecz chcąc wykorzystać swoje położenie musi przygotować tereny z możliwością realizacji obiektów logistycznych, spedycyjnych, baz, składów i magazynów oraz innych usług wyspecjalizowanych związanych z obsługą ruchu samochodowego. Nie bez znaczenia będzie także umożliwienie działalności produkcyjnej. Wzrost zainteresowania gruntami położonymi blisko drogi S3 jest zauważalny w każdej gminie, która posiada do niej dostęp. Co więcej trwająca rozbudowa drogi w kierunku Świnoujścia, a także do granicy czeskiej i na terenie

Czech spowoduje jeszcze większy wzrost ruchu tranzytowego i zapotrzebowania na usługi transportowe.

Przedmiotowy plan składa się z dwóch wzajemnie ze sobą powiązanych części:

- **tekst planu** – treść uchwały,
- **rysunek planu** – część graficzna obrazująca na mapie topograficznej w skali 1:1000 zagadnienia opisane w tekście planu i stanowiąca załącznik do uchwały.

3. Powiązania z innymi dokumentami

Do opracowania niniejszej prognozy wykorzystano *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe* (AKWADRAT Sp. z o.o., Gorzów Wlkp., 2019 r.), sporządzone na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz, w którym dokonano opisu struktury ekofizjograficznej i określono przydatność terenów pod zainwestowanie. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdza się, że ustalenia projektu planu dostosowane zostały do zasad i wytycznych określonych w opracowaniu ekofizjograficznym. Ponadto przy pracach projektowych kierowano się ustaleniami i wytycznymi zawartymi w innych dokumentach. Należą do nich m.in.:

- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego wraz z planami zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Zielona Góra i Gorzów Wlkp. (Uchwała Nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 kwietnia 2018 r.),*
- *Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Międzyrzecz na lata 2011-2020 (Uchwała Nr XVIII/129/12 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 27 marca 2012 r.),*
- *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Międzyrzecz na lata 2020-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 (Uchwała Nr XXVI/234/20 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 27 października 2020 r.),*
- *Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Międzyrzecz (Uchwała Nr LII/473/18 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 20 czerwca 2018 r.),*
- obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (uchwalane w latach 1995-2020).

4. Metoda sporządzenia prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera ocenę hipotetyczną, która oparta jest na założeniu pełnej realizacji ustaleń planu, w wielkości i skali maksymalnej, na jakie plan pozwala. W rzeczywistości plan określa jedynie ramy dla przekształceń i możliwości zmian zagospodarowania, które w okresie jego obowiązywania nie zawsze zostaną wykorzystane.

Przyjęta metoda składała się z następujących etapów pracy:

- rozpoznanie i opis stanu środowiska przyrodniczego na podstawie opracowania ekofizjograficznego,

- analiza dostępnych materiałów kartograficznych, inwentaryzacyjnych, raportów z zakresu ochrony przyrody, ochrony środowiska, obejmujących obszar gminy,
- zapoznanie się z projektem planu, analiza zapisów planu,
- identyfikacja i ocena wpływu rozwiązań planistycznych na środowisko,
- sformułowanie propozycji ograniczających wpływ skutków ustaleń planu na środowisko.

5. Metody analizy skutków realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Kontrole i monitoring poszczególnych komponentów środowiska będą wykonywane w ramach przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz prawa lokalnego. Pośrednio oceny zmian w środowisku na skutek realizacji ustaleń planu dokonywane będą w dokumentach takich jak np. *Program ochrony środowiska, Program gospodarki odpadami*. Nie proponuje się specjalnego monitoringu skutków realizacji ustaleń projektu planu na środowisko.

W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska.

6. Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Złożoność zjawisk przyrodniczych oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych mogą stanowić utrudnienie przy sporządzaniu prognoz oddziaływania na środowisko. Jednakże, podczas opracowywania niniejszej prognozy nie napotkano żadnych trudności ani luk w stanie współczesnej wiedzy, mogących wpłynąć na opis stanu środowiska oraz ocenę oddziaływań skutków realizacji ustaleń przedmiotowego dokumentu.

II. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

1. Położenie fizycznogeograficzne i administracyjne

Obszar objęty planem zlokalizowany jest w gminie Międzyrzecz, obręb Nietoperek. Zgodnie z podziałem administracyjnym gmina Międzyrzecz położona jest w północno-wschodniej części województwa lubuskiego, w powiecie międzyrzeckim, w podregionie gorzowskim.

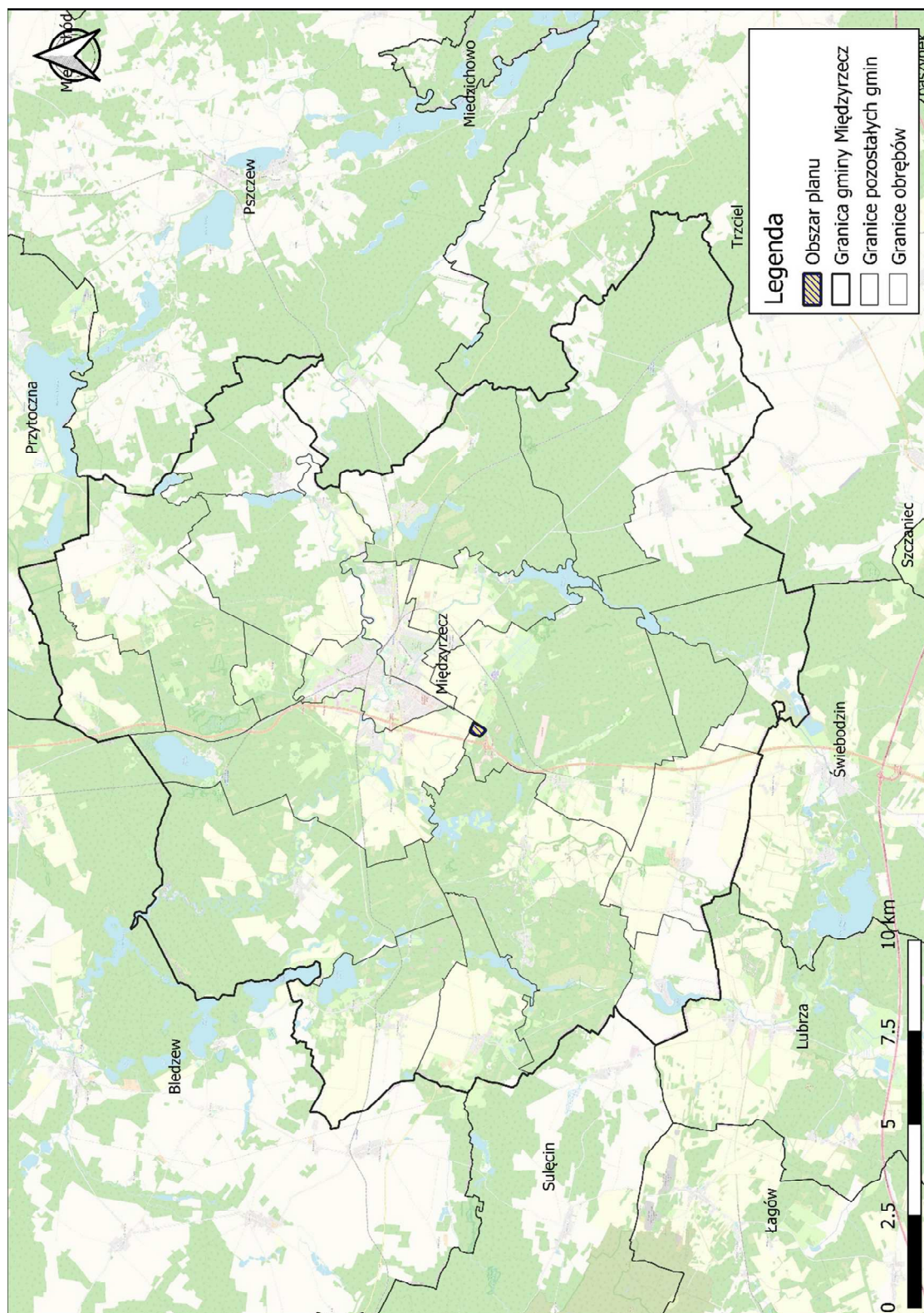
Przedmiotowy mpzp zlokalizowany jest w rejonie południowego węzła drogi ekspresowej S3 na zachód od ulicy Mieszka I. Granice mpzp od południa wyznaczają tereny leśne, natomiast z pozostałych teren ten stron otoczony jest ciągami komunikacyjnymi, za którymi znajdują się grunty orne, bądź nieużytki. Analizowany obszar zajmuje 9,5 ha.

Tab. 1. Położenie obszaru planu wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

Obszar mpzp	
Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski
Podprowincja	Pojezierze Południowobałtyckie
Makroregion	Pojezierze Lubuskie
Mezoregion	Bruzda Zbąszyńska

Źródło: opracowanie własne na podstawie podziału fizycznogeograficznego Polski wg Kondrackiego (2002)

Obszar planu znajduje się w granicach mezoregionu *Bruzda Zbąszyńska*. Jest to nizina o młodoglacjalnym krajobrazie i wysokościach względnych wynoszących 45-138 m n.p.m. Największą powierzchnię zajmuje równina sandrowa pochodzenia wodnolodowcowego, porośnięta w przewadze lasami. Na jej obszarze występują wały ozów (na wschód i na zachód od Międzyrzecza), rzadziej pagóry kemów. Rozcięta jest doliną rzeki Obry i ciągiem rynnowych jezior. W zachodniej części występują rynny glacialne jeziora Głębokiego oraz jezior Kęszyckich. W centralnej części tego obszaru przebiega południkowo rynna jezior: Głęboczek, Żółwin, Bobowicko, Bukowieckiego i Wyszczanowskiego. W rejonie Międzyrzecza znajduje się płaskie, nieckowate obniżenie zastoiskowe o rzędnych wysokościowych 48-52 m n.p.m.

Ryc. 1. Położenie administracyjne obszaru opracowania

2. Geologia i geomorfologia

Pod względem geomorfologicznym dokumentowany obszar położony jest w obrębie równiny sandrowej mezoregionu Bruzdy Zbąszyńskiej. Równina ta porozcinana jest przez doliny wód roztopowych i rynny subglacjalne, w dnach których występują równiny torfowe oraz równiny jeziorne (na południe od granic planu).

Analizując wydzielania geologiczne mapy geologicznej 1:50 000 (SMGP) w obszarze mpzp występują głównie gliny zwałowe genezy lodowcowej.

Przedmiotowy obszar jest równinny, bez wypiętrzeń, gdzie deniwelacje terenu osiągają wartość 1-2 m, a średnia wysokość terenu wynosi około 53 m n.p.m. Obszar planu opada łagodnie z północy na południe.

3. Złoża kopalin

Na terenie przedmiotowego planu nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych. Natomiast obszar ten objęty jest *koncesją nr 15/97/p z dnia 28 kwietnia 1997 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, w rejonie „Sulęcín – Międzyrzecz”*, udzieloną na rzecz PGNiG S.A. w Warszawie przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

5. Wody powierzchniowe

W obszarze opracowania nie występują płynące i stojące wody powierzchniowe.

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* obszar planu położony jest w obrębie JCWP nr PLRW600025187889 *Paklica*. Wydzielona jednolita część wód powierzchniowych charakteryzuje się złym stanem aktualnym, a osiągnięcie celów środowiskowych tej JCWP jest zagrożone.

6. Wody podziemne

Pod względem hydrogeologicznym obszar planu leży w Regionie Wielkopolskim (VI), subregionie lubusko-poznańskim. Cechą charakterystyczną modelu hydrogeologicznego jest dwupoziomowy czwartorzędowo-miocencki, złożony system wodonośny, który tworzą struktury hydrogeologiczne różnej genezy, o zróżnicowanej ciągłości. Jest to system wielowarstwowy wód podziemnych w utworach czwartorzędu i miocenu, ściśle powiązanych z wodami Obry i jej dopływów. Granicami systemu są działy wodne zlewni Obry.

Dla zaspokojenia potrzeb wodnych omawianego rejonu zasadnicze znaczenie mają wody czwartorzędowe, natomiast udział wód trzeciorzędowych w całkowitym poborze wód jest niewielki. Osady kenozoiczne, zwłaszcza czwartorzędowe, mają tu decydujący wpływ na dynamizm krążenia wód podziemnych.

Na warunki inżyniersko-geologiczne największy wpływ mają wody występujące w osadach zlodowacenia bałtyckiego. W badanej strefie mamy do czynienia z dwoma poziomami wodonośnymi, które rozdziela warstwa glin zwałowych fazy leszczyńskiej: – pierwszy – w osadach piaszczysto-żwirowych związanych z fazą poznańską i pomorską zlodowacenia bałtyckiego, drugi – w osadach piaszczysto-żwirowych fazy leszczyńskiej

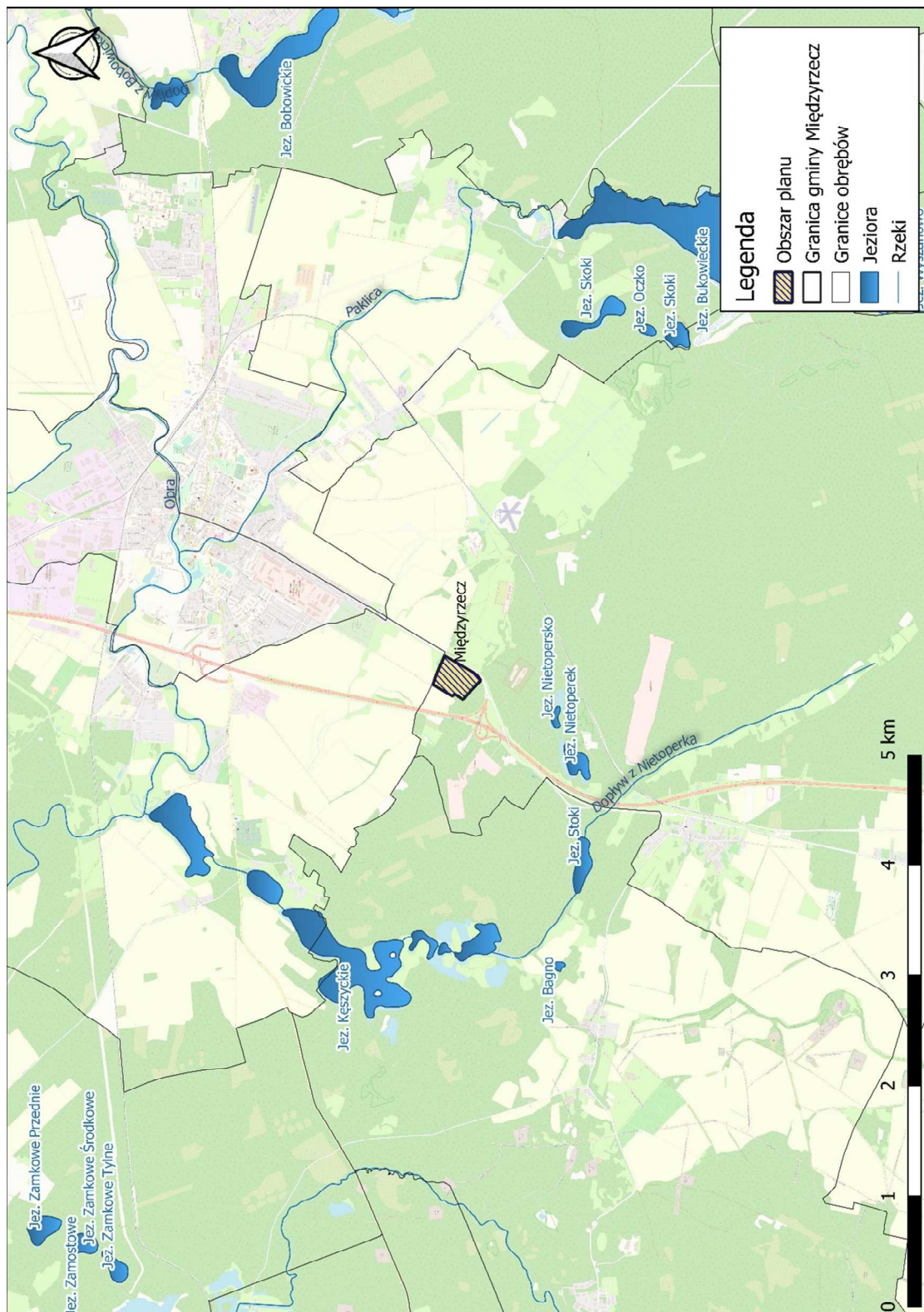
złodowacenia bałtyckiego. Poziom pierwszy występuje w utworach wodnolodowcowych i rzecznych. Łączy się też z piaskami występującymi w obrębie osadów jeziornych. Między tymi osadami istnieje bezsporny, bezpośredni kontakt hydrauliczny. Zaznaczyć należy, że jest to w zasadzie swobodne zwierciadło wody. Lokalnie występuje niewielkie napięcie związane z przykryciem przez warstwy nieprzepuszczalne. Zwierciadło wody tego poziomu ustala się w strefie głębokości 0,5-4,0 m p.p.t., lecz najczęściej na głębokości 1-3 m. Poziom drugi tworzą piaski i żwiry wodnolodowcowe fazy leszczyńskiej złodowacenia bałtyckiego podścielone glinami zwałowymi tej samej fazy złodowacenia. Z nich czerpie wodę wiele studni wierconych. Warstwa tego poziomu leży bardziej regularnie. Jej zwierciadło jest najczęściej napięte i ustala się na głębokości średnio 2-4 m p.p.t. Utwory tworzące pierwszy poziom wodonośny nie leżą regularnie, są często rozczłonkowane, posiadają przerwy, co wiąże się z dużym urozmaiceniem litologicznym utworów czwartorzędowych.

Szczególną uwagę należy zwrócić na infiltrację, której wielkość warunkuje zasilanie wód podziemnych. Zgodnie z mapą hydrograficzną (arkusz N-33-128-C Międzyrzecz; skala 1:50000) na całej powierzchni analizowanego planu występują grunty o średniej przepuszczalności (piaski i skały lite silnie uszczelnione).

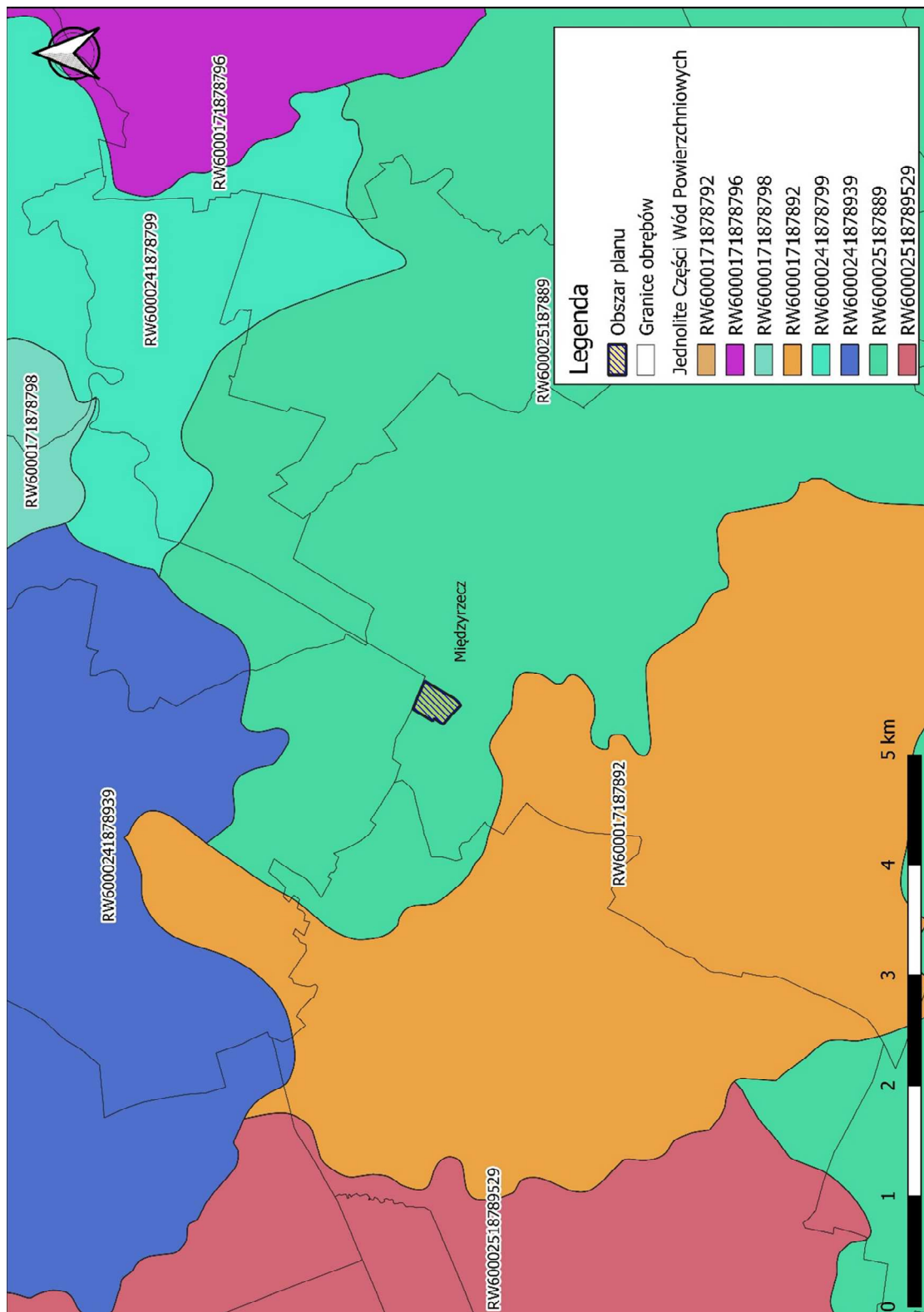
W granicach planu nie występują żadne ujęcia wody, a tym samym strefy ochronne ujęć wody.

Według *Mapy obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce, wymagających szczególnej ochrony* (Kleczkowski i inni, 1990) obszar objęty opracowaniem znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Najbliższy z nich (GZWP „144 Dolina Kopalna Wielkopolska”) znajduje się w odległości ok. 10 km na południe od granicy planu. Jest to zbiornik o charakterze doliny kopalnej, o zasobach dyspozycyjnych wynoszących w przybliżeniu 480 tys. m³/d i średniej głębokości ujęć 60 m p.p.t..

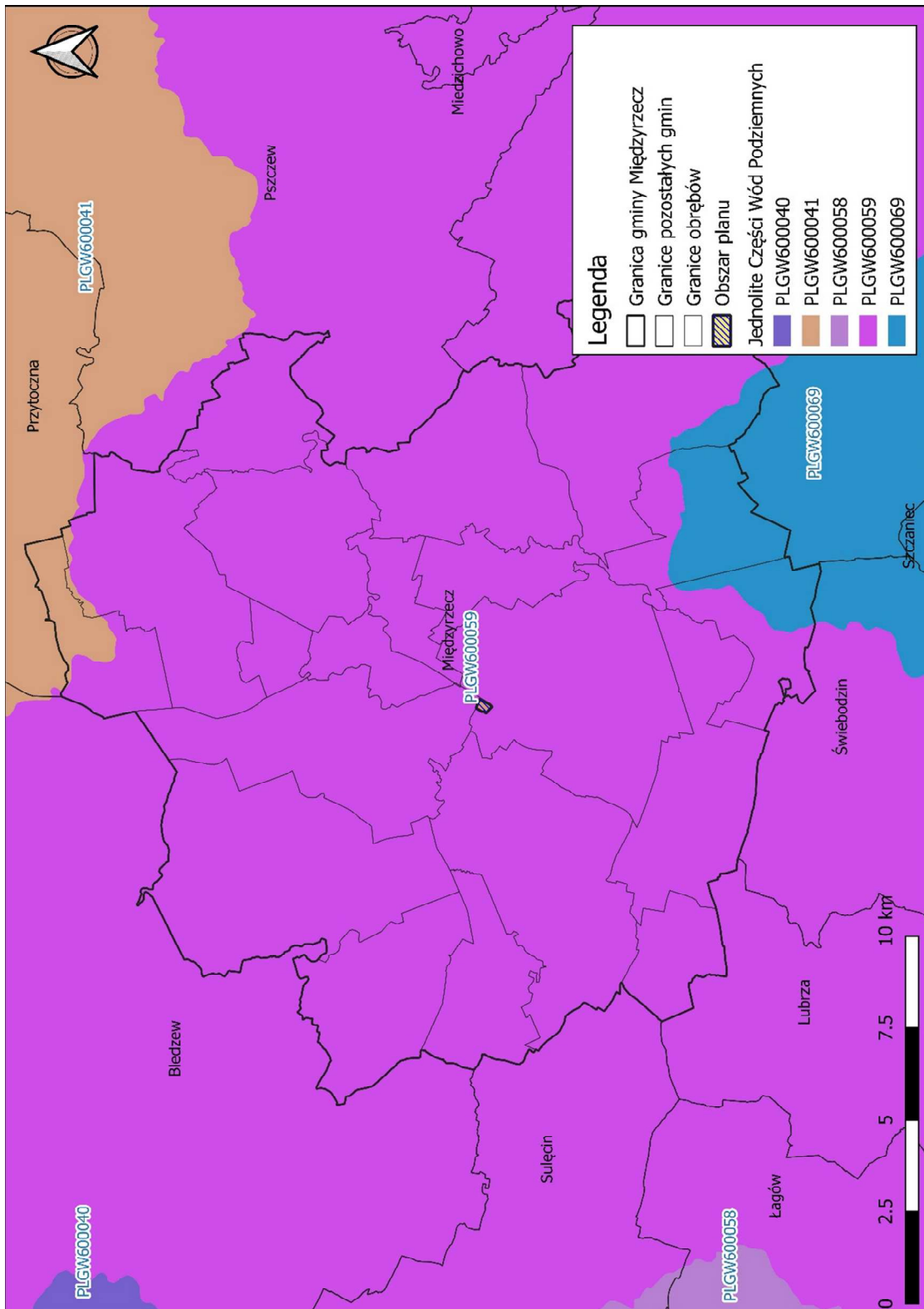
Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* obszar planu położony jest w obrębie JCWPd nr PLGW600059 regionu Warty. Wydzielona jednolita część wód podziemnych charakteryzuje się dobrym stanem ilościowym i chemicznym, a osiągnięcie celów środowiskowych tej JCWPd nie jest zagrożone.

Ryc. 2. Obszar opracowania na tle mapy hydrologicznej

Ryc. 3. Obszar opracowania na tle Jednostek Części Wód Powierzchniowych

Ryc. 4. Obszar opracowania na tle Jednolitych Części Wód Podziemnych

7. Klimat

Zgodnie z komentarzem do *mapy sozologicznej w skali 1:50 000* (arkusz N-33-128-C „Międzyrzecz”) obszar opracowania leży w strefie przejściowej i objęty jest zarówno wpływami Atlantyku jak i kontynentu Euroazji z przewagą wpływu oceanu Atlantyckiego. Występują tu mniejsze amplitudy temperatury, krótsze i łagodniejsze zimy, a okres wegetacyjny rozpoczyna się wcześniej i trwa dłużej niż na obszarach Polski centralnej i wschodniej.

Według J. Januszewskiego (1961) obszar należy do najcieplejszych terenów województwa lubuskiego. Opady oscylują w granicach 550-625 mm. Półrocze letnie ma większą ilość opadów niż zimowe. Największe zachmurzenie występuje w grudniu, a najmniejsze we wrześniu. Zimą dominują wiatry z kierunku NW i SW, z maksymalnym udziałem wiatru zachodniego, natomiast latem z kierunku W, NE i SE.

Według regionalizacji klimatycznej Polski A. Wosia (1993) obszar opracowania położony jest w Regionie Lubuskim (R-XIV). Specyficzną cechą tego regionu jest stosunkowo częste występowanie dni z pogodą gorącą, słoneczną, bez opadu. Mniej jest dni z typami pogody przymrozkowej.

8. Flora

Analizowany teren obejmuje grunty o powierzchni 9,5 ha, na które zgodnie z ewidencją gruntów składają się grunty orne R (średnich i słabych klas), nieużytki N oraz grunty zadrzewione i zakrzewione Lz. W rzeczywistości są to tereny nieużytkowane, w obrębie których na skutek zaniechania uprawy odbywa się proces sukcesji wtórnej. Dominują ekosystemy trawiaste o niskiej bioróżnorodności, z typowymi zbiorowiskami synantropijnymi (ruderalnymi), reprezentującymi zespoły z klasy *Artemisietea vulgaris* z gatunkami charakterystycznymi: *Urtica dioica* (pokrzywa zwyczajna), *Rumex obtusifolius* (szczaw tępolistny), *Melilotus altissima* (nostrzyk wyniosły), *Dipsacus sylvestris* (szczecik pospolita), *Artemisia vulgaris* (bylica pospolita), *Carduus crispus* (oset kędzierzawy), *Cirsium arvense* (ostrożeń polny). Generalnie flora omawianego obszaru reprezentowana jest przez pospolite drzewa, rośliny zielne i krzewy, które mają wyłącznie lokalne znaczenie. Zbiorowiska te są powszechnie spotykane w Polsce, dlatego też ich obecność nie podnosi wartości przyrodniczej analizowanego terenu.

Drzewa i krzewy stanowią na analizowanym terenie niewielką domieszkę i rosną głównie wzdłuż południowej granicy działki, stanowiąc kontynuację występujących poza granicami planu lasów państwowych, należących do nadleśnictwa Międzyrzecz. Drzewostan budowany jest głównie przez olchę i brzozę. Ponadto wzdłuż wschodniej granicy planu znajduje się szpaler topól włoskich.

Zbiorowiska roślinne występujące w granicach planu pełnią istotne funkcje przyrodnicze wśród znajdujących się w sąsiedztwie planu terenów rolniczych, jednakże nie stanowią one szczególnie cennych składników środowiska, a ich znaczenie ma charakter wyłącznie lokalny.

9. Fauna

Fauna opisywanego obszaru jest stosunkowo uboga zarówno gatunkowo jak i ilościowo. Ma na to wpływ niska różnorodność siedlisk i składu gatunkowego roślin oraz bliskie sąsiedztwo ciągów komunikacyjnych generujących znaczne oddziaływania akustyczne (droga ekspresowa S3, ulica Mieszka I). Generalnie fauna analizowanego terenu jest dość typowa dla otwartych obszarów sąsiadujących z uprawami rolnymi i położonymi w pobliżu terenów zalesionych.

Na przedmiotowym terenie spotkać można pospolicie występujące w całym kraju gatunki ssaków, a wśród nich jeże, krety, wiewiórki, ryjótkowate, lisy, kuny leśne, myszy, tchórze, dziki. Obecność w bezpośrednim sąsiedztwie m.p.z.p. terenów leśnych skutkuje występowaniem na gruntach pod lasem żerujących saren. Awifaunę analizowanego obszaru ze względu na sąsiedztwo terenów rolniczych w dużej mierze stanowią ptaki związane z siedliskami rolniczymi. Grupę tę reprezentuje: skowronek, pliszka żółta, potrzaszcz, kuropatwa, przepiórka, bażant. Wyższa roślinność zielna oraz miejsca wilgotne (rowy melioracyjne) są siedliskiem dla gatunków takich jak: pokląskwa, cierniówka, czajka, łośówka, żuraw. Zadrzewienia i zakrzewienia stanowią dogodne siedlisko do życia dla gatunków: gołąb grzywacz, zięba, trznadel, kos, pierwosnek, piecuszek, kapturka, bogatka, słowik rdzawy, zięba, wilga, zaganiacz. W strefie ekotonowej lasów występujących wzdłuż południowej granicy planu spotkać można: dzięcioły, sikory, pełzacze, sójkę i kowalika.

Pod względem bioróżnorodności fauna obszaru objętego opracowaniem nie wyróżnia się na tle lokalnych i regionalnych walorów przyrodniczych.

10. Obszary i obiekty chronione

Na obszarze objętym planem wzdłuż jego południowej granicy przebiega fragment obszaru o szczególnym znaczeniu dla wspólnoty „Nietoperek” (PLH080003). Ponadto w sąsiedztwie występują następujące formy ochrony przyrody:

- obszar chronionego krajobrazu „Rynna Paklicy i Ołoboku”,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Uroczyska Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego”,
- obszar o szczególnym znaczeniu dla wspólnoty „Dolina Leniwej Obry” (PLH080001).

10.1. Obszar chronionego krajobrazu „Rynna Paklicy i Ołoboku”

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz, o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Przedmiotowy obszar został uchylony wyrokiem WSA w Gorzowie Wlkp. z dnia 24 sierpnia 2017 r. W chwili obecnej obszar ten oczekuje na przywrócenie. Obszar o łącznej powierzchni 20098,63 ha, położony na terenie gmin: Międzyrzecz, Czerwieńsk, Lubrza, Świebodzin i Skąpe. W granicach gminy Międzyrzecz znajdował się fragment obszaru o powierzchni ok. 4391 ha (21,4%), zlokalizowany w centralnej części gminy, wzdłuż ciek

Paklica. Celem ochrony było zachowanie korytarza ekologicznego oraz leśno-polno-jeziornej mozaiki krajobrazowej. Granice planu znajdują się w odległości ok. 580 m od tego obszaru.

10.2. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Uroczyska MRU”

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe są to fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Uroczyska Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego” powołany został uchwałą Nr XXXIV/262/97 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 30 września 1997 r. (Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego z 1997 r., Nr 11). Granice planu znajdują się w odległości ok. 200 m od tego obszaru.

Zespół utworzony został w 1997 r., a jego powierzchnia wynosi 5130,5 ha. Obejmuje on obszar centralnego odcinka Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego (w całości na terenie gminy Międzyrzecz). Zespół pełni swego rodzaju otulinę dla rezerwatu „Nietoperek” oraz obejmuje teren naturalnego żerowiska dla zlatujących się na zimowisko nietoperzy. Poza nietoperzami występują tu inne bardzo interesujące gatunki fauny i flory. Celem ochrony tego obszaru jest zachowanie walorów krajobrazowych oraz antropogenicznych form ulegających procesom naturalizacji dla potrzeb ekologicznych, dydaktycznych, naukowych i turystyczno-rekreacyjnych. Na terenie zespołu zaleca się inicjowanie rozwoju ekologicznego i ekoturystycznego, objęcie renaturyzacją gruntów nieprzydatnych w rolnictwie przez dopuszczenie naturalnej sukcesji roślinnej.

10.3. Obszar o szczególnym znaczeniu dla Wspólnoty „Dolina Leniwej Obry” (PLH080001)

Obszar obejmuje rozległą dolinę Leniwej Obry między miejscowościami Babimost i Międzyrzecz, a w północnej części również dolinę Paklicy. Granice planu znajdują się w odległości ok. 425 m od tego obszaru.

Ostoja ma charakter rozległej, zatorfionej doliny wolno płynącej rzeki i stanowi mozaikę ekstensywnie użytkowanych łąk, pastwisk oraz lasów i zarośli łągowych. Obszar ważny w szczególności dla ochrony jedynej w kraju populacji kaldezi dziewięciornikowatej, występującej w obszarze na stanowisku naturalnym, a także bardzo cennych siedlisk lasów łągowych i grądowych, ziołorośli nadrzecznych oraz łąk trzęślicowych, w tym także rzadkich i zagrożonych populacji gatunków zwierząt takich jak: czerwończyk nieparek, piskorz oraz kumak nizinny i wydra. Łącznie na terenie obszaru stwierdzono 13 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I *dyrektywy siedliskowej*, a także 1 gatunek rośliny oraz 5 gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II ww. dyrektywy. 12 typów siedlisk przyrodniczych oraz wszystkie zidentyfikowane gatunki roślin i zwierząt spełniają kryteria uznania ich za przedmioty ochrony obszaru o znaczeniu wspólnotowym „Dolina Leniwej Obry” PLH080001 (wg wytycznych GDOŚ wersja 2012.1).

Na terenie ostoi „Dolina Leniwej Obry” stwierdzono następujące typy siedliskowe:

- 3150 – starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki z *Nympheion*, *Potamion*,
- 6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
- 6430 – ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),

- 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- 7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
- 9110 – kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*),
- 9170 – grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- 9190 – kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*),
- 91D0 – bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne,
- 91E0 – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe),
- 91F0 – łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*),
- 91T0 – sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*).

Gatunki wymienione w Załączniku II dyrektywy siedliskowej na terenie obszaru Natura 2000 „Dolina Leniwej Obry” to:

- kaldezja dziewięciornikowata *Caldesia parnassifolia*,
- kumak nizinny *Bombina bombina*,
- bóbr europejski *Castor fiber*,
- wydra europejska *Lutra Lutra*,
- czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*,
- piskorz *Misgurnus fossilis*.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 marca 2014 r., ustanowiony został plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Leniwej Obry”.

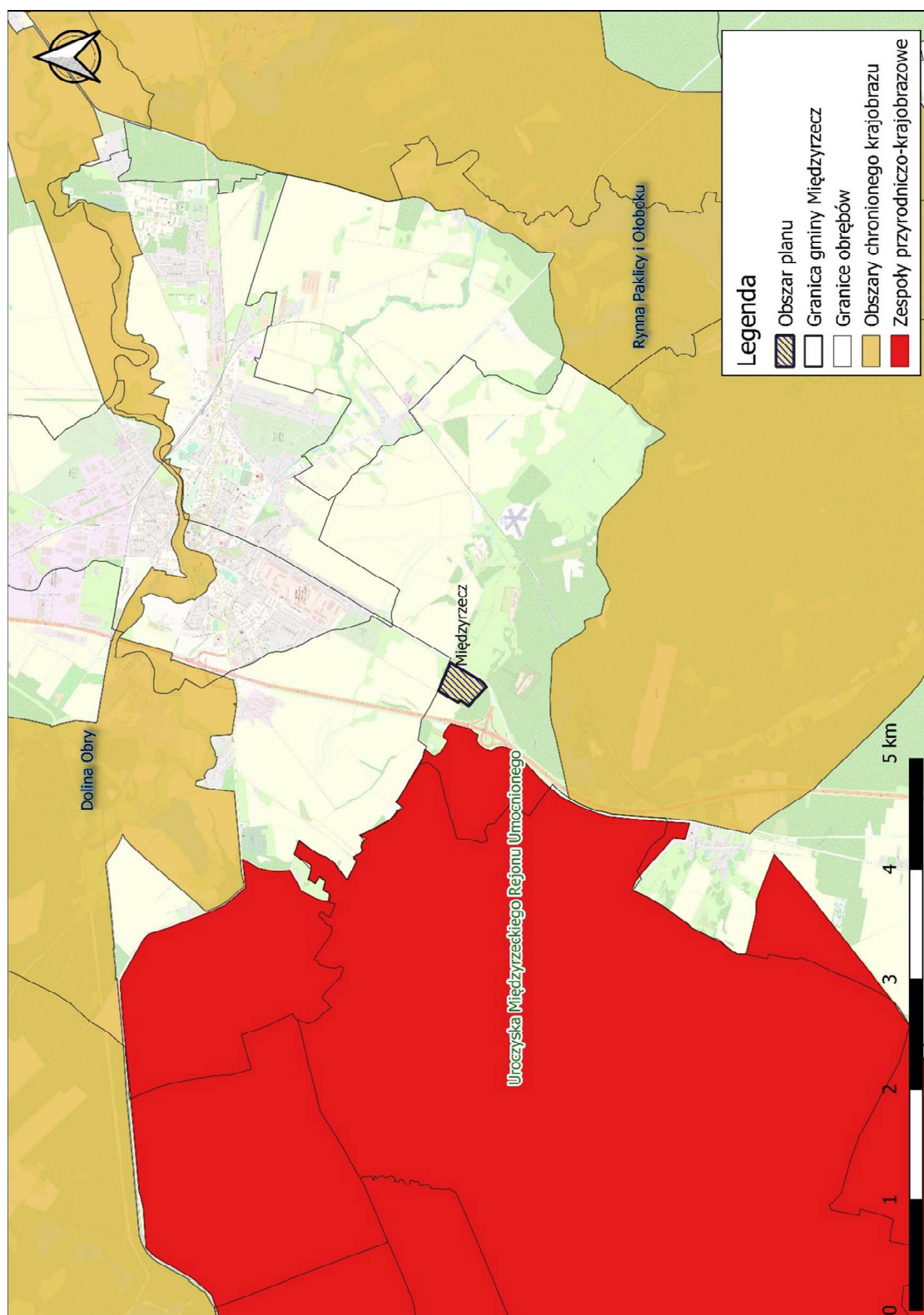
10.4. Obszar o szczególnym znaczeniu dla Wspólnoty „Nietoperek” (PLH080003)

Fragment obszaru przebiega wzdłuż południowej granicy planu. Ostoja obejmuje rozległą sieć starych fortyfikacji podziemnych, tj. 30 km żelbetonowych podziemi, 35-50 m pod powierzchnią ziemi. Tworzą one część tzw. Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego zbudowanego przez hitlerowców w latach 1933-1945. Podziemia łączą się z powierzchnią ziemi kilkoma pionowymi szybami wentylacyjnymi, korytarzami prowadzącymi do bunkrów. Dodatkowo do ostoi włączono tunel w Wysokiej. W skład ostoi wchodzi także naziemne tereny żerowiskowe nietoperzy, odpowiadające mniej więcej granicom Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego "Uroczyska MRU". Obszar obejmuje najważniejsze zimowisko nietoperzy w środkowej Europie i ich tereny żerowiskowe. Zimuje tu około 30 000 osobników należących do co najmniej 12 gatunków (w tym 4 gatunki z załącznika II dyrektywy siedliskowej). Najliczniej występują: nocek rudy *Myotis daubentoni*, nocek duży *Myotis myotis*, gacek wielkouch *Plecotus auritus* i nocek *Natterera M. nattereri*.

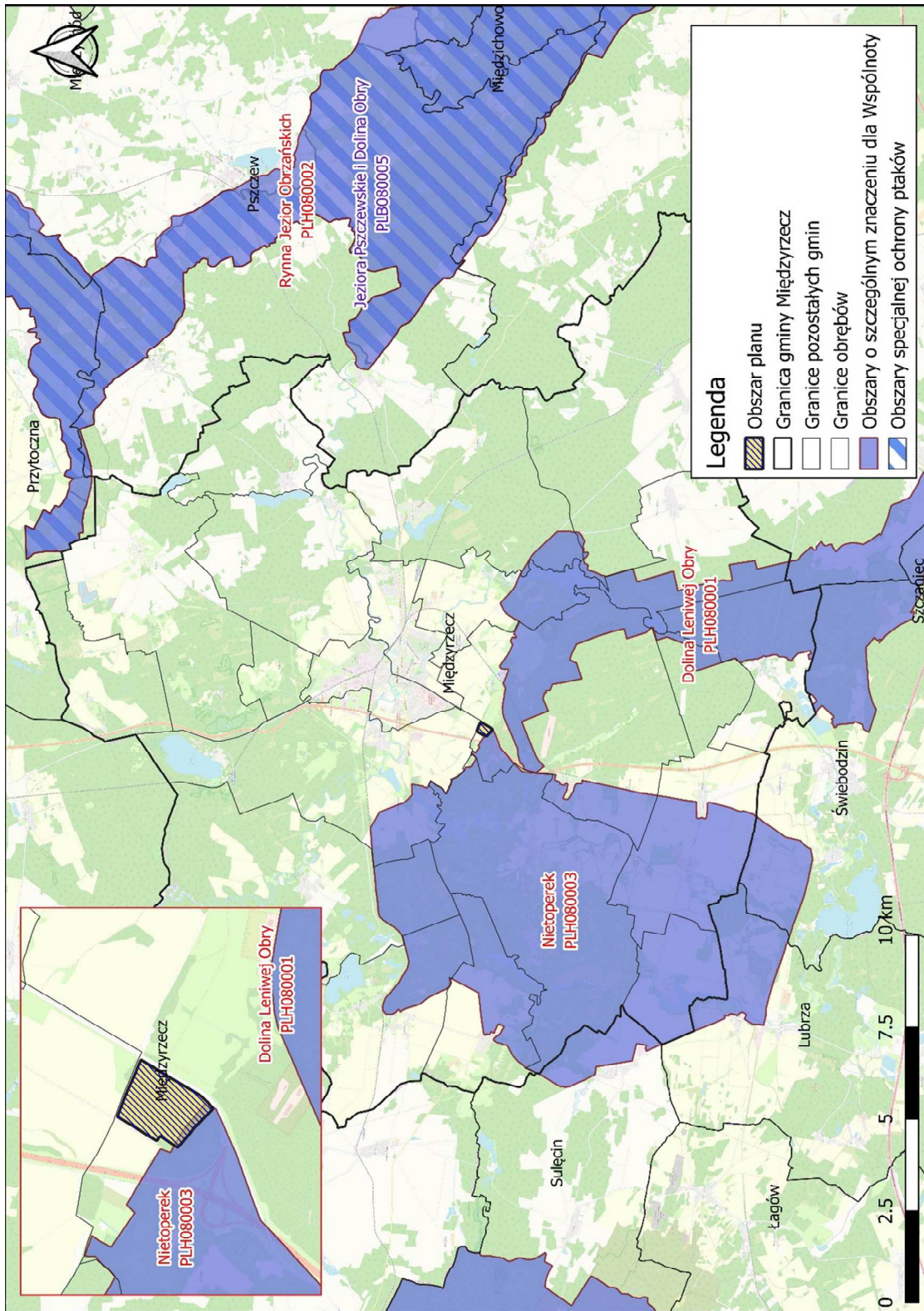
Gatunki wymienione w załączniku II dyrektywy siedliskowej na terenie obszaru Natura 2000 „Nietoperek” to:

- kumak nizinny *Bombina bombina*,
- traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*,
- mopek zachodni *Barbastella barbastellus*,
- nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*,
- nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*,
- nocek duży *Myotis myotis*.

Zgodnie ze standardowym formularzem danych (stan na: 2020-10) zagrożeniami dla obszaru są: inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku oraz wandalizm.

Ryc. 5. Obszar opracowania na tle obszarowych form ochrony przyrody (źródło: GDOŚ)

Ryc. 6. Obszar opracowania na tle obszarów Natura 2000 (źródło: GDOŚ)

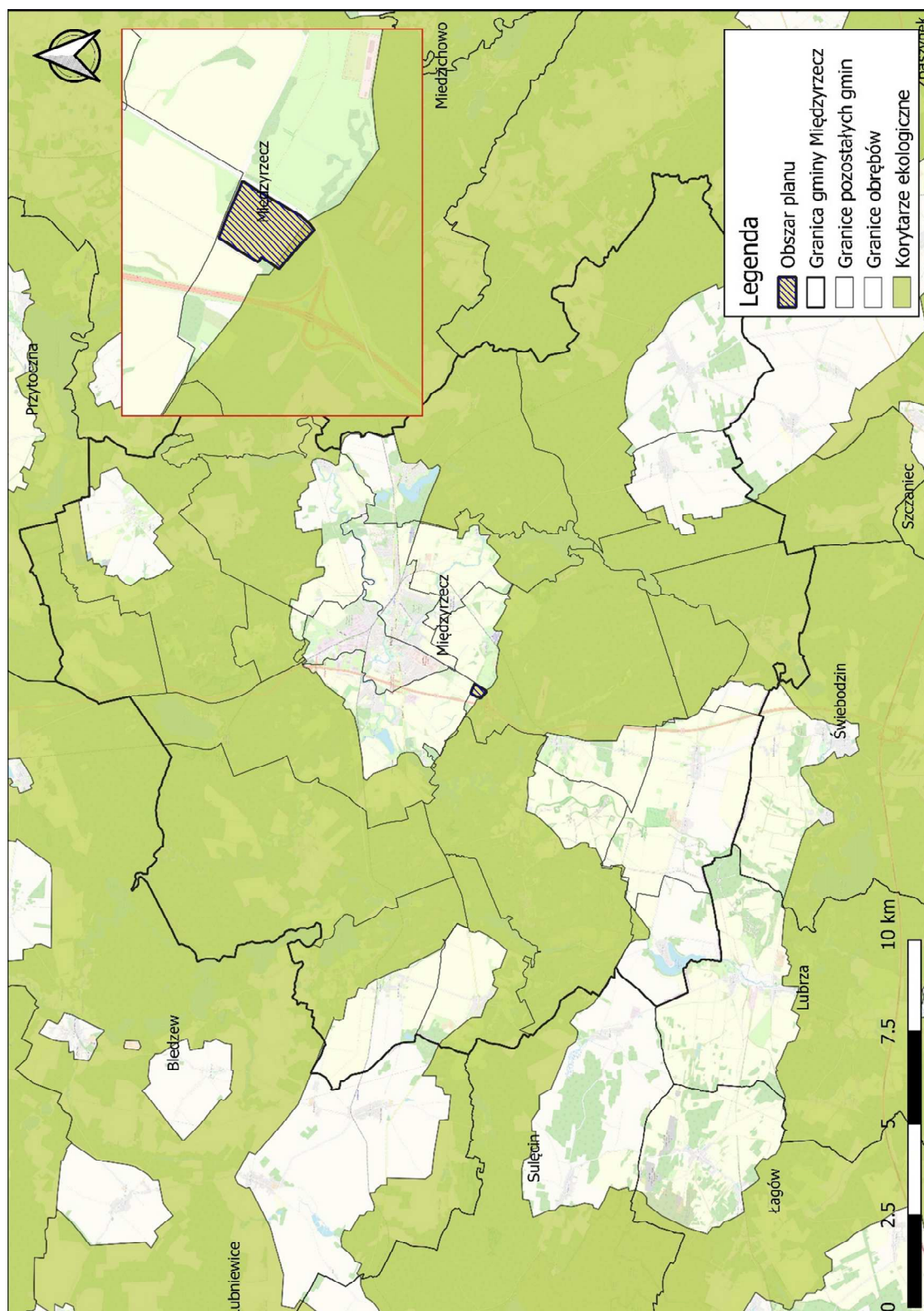
11. Korytarze ekologiczne

Istotą tworzenia sieci połączeń przyrodniczych jest zapewnienie łączności pomiędzy poszczególnymi obszarami, zarówno wchodzącymi w skład sieci Natura 2000, jak i innych o wysokiej wartości przyrodniczej. Poszczególne obszary nie są w stanie utrzymać swojej różnorodności gatunkowej i genetycznej, jeśli nie zostanie zapewniona ich wzajemna łączność umożliwiająca przemieszczanie się osobników oraz wymianę genów.

Na potrzeby analizy połączeń przyrodniczych występujących na analizowanych terenach wykorzystano mapę korytarzy ekologicznych dla dużych ssaków w Polsce, tj. terenów istotnych dla możliwości migracji tych zwierząt. Jest to sieć korytarzy wyznaczonych przez zespół zorganizowany przy Zakładzie Badania Ssaków PAN (obecnie Instytutu Biologii Ssaków) na zlecenie Ministerstwa Środowiska w 2005 r., a następnie uszczegółowionych w ramach projektu Pracowni na rzecz Wszystkich Istot w 2011 r. (opracowanie: Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R. T., Ślusarczyk R. *Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011*).

Analizowany obszar ze względu na antropogeniczne przekształcenia skutkujące niską bioróżnorodnością położony jest poza siecią lokalnych i ponadlokalnych korytarzy ekologicznych. Wyjątek stanowi pas zadrzewień o szerokości maksymalnie około 40 m, który przebiega wzdłuż południowej granicy planu i znajduje się na skraju korytarza o znaczeniu ponadregionalnym **Lasy zachodniej Wielkopolski KPnC-19A** (Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R. T., Ślusarczyk R. *Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011*). Korytarz ten stanowi jeden z najważniejszych dróg wędrówek i migracji gatunków w Polsce, zapewniając jednocześnie łączność siedlisk i populacji w skali kontynentu.

Natomiast rolę barier ekologicznych pełnią elementy antropogeniczne tj. drogi i linie kolejowe. Największe znaczenie barierowe ma znajdująca się w bliskim sąsiedztwie planu droga ekspresowa, prowadząca ruch o istotnym natężeniu.

Ryc. 7. Obszar opracowania na tle korytarzy ekologicznych (źródło: PAN Białowieża)

12. Krajobraz

Krajobraz opracowania ma charakter otwarty i należy do typu antropogeniczno – biologicznego ukształtowanego głównie w wyniku rolniczej działalności człowieka, która aktualnie została na tym terenie zaniechana, w efekcie czego na terenie odbywa się proces sukcesji wtórnej. Znajdujące się w obszarze opracowania nieużytki wzbogacone są w niewielkim stopniu zadrzewieniami i zakrzewieniami, występującymi głównie na południu analizowanego obszaru.

Obszar objęty opracowaniem posiada powtarzalne ukształtowanie cechujące się równinną rzeźbą terenu oraz dużą rozległość widokową, nieznacznie ograniczoną przez elementy tła. Istotnym elementem krajobrazu tworzącym przesłony są lasy na południu planu oraz zadrzewienia liniowe zlokalizowane wzdłuż ulicy Mieszka I, sąsiadującej z planem od wschodu (szpaler topól włoskich).

Na analizowanym terenie nie występują zauważalne akcenty dysharmonizujące krajobraz. Generalnie walory krajobrazowe obszaru planu są przeciętne, a ich atrakcyjność podnosi sąsiedztwo terenów leśnych, występujących wzdłuż południowej granicy planu. Wyraźnie widoczne w krajobrazie kompleksy leśne mają istotne znaczenie w kształtowaniu warunków widokowych tego terenu.

III. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Środowisko pierwotne obszaru opracowania zostało przekształcone w wyniku wielowiekowej działalności człowieka na tym terenie. Działalność ta miała głównie charakter rolniczy oraz leśny i objawiła się w zmianach użytkowania gruntów. Rolnictwo, osadnictwo oraz rozwój infrastruktury drogowej w dalszym i bliższym sąsiedztwie obszaru planu stały się źródłem zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego, powietrza oraz skutkowały zmniejszaniem się bioróżnorodności flory i fauny analizowanego terenu.

Prognozowane zmiany w środowisku przyrodniczym w związku z dotychczasowym użytkowaniem i zagospodarowaniem analizowanego terenu, jak i z możliwością jego intensyfikacji, nie będą miały charakteru gwałtownych przekształceń, przy założeniu, że nie wystąpią żadne dodatkowe czynniki degradujące w stosunku do obecnie istniejących.

2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Wskutek realizacji ustaleń planu generalnie nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, który powodowałby istotne skutki przestrzenne wykraczające poza jego granice. Pewne uciążliwości, które na skutek realizacji ustaleń planu mogą wystąpić okresowo na przedmiotowym terenie, nie będą wpływały istotnie na stan środowiska. Przewidywane oddziaływania, które będą wywoływały skutki niekorzystne dla środowiska, nie spowodują długotrwałych i znaczących oddziaływań na środowisko.

Oddziaływania ze strony produkcji rolnej

Jednym z głównych źródeł antropogenicznych oddziaływań na środowisko obszaru planu jest uprawa prowadzona na gruntach ornych. Rolnicze wykorzystanie ziemi obejmuje swoim oddziaływaniem znaczny obszar i jest przyczyną m.in. synantropizacji roślinności, degradacji struktury ekologicznej terenu, a także wpływa na specyfikację krajobrazu, zmieniając go w kierunku krajobrazu rolniczego. Rolnictwo ma także wpływ na erozję glebową, a prowadzone zabiegi agrotechniczne oraz dobór roślin uprawnych mają wpływ na stan gleb. Rośliny wieloletnie, w tym trawy, zabezpieczają przed splotem powierzchniowym i wymywaniem gleb. Jednakże źle prowadzona gospodarka rolna, w tym przenawożenie gruntów ornych mineralnymi nawozami azotowymi wpływa negatywnie na gleby. Chemiczne zanieczyszczenie gleb prowadzi do ich zakwaszenia, naruszenia równowagi jonowej, a zwłaszcza nagromadzenia związków chemicznych czynnych biologicznie. Środki chemiczne wykorzystywane w celu nawożenia gleby, jak również środki ochrony roślin, zubażają, wyjąłwiają oraz pogarszają jakość gleb. Dodatkowo degradacja gleb może następować wskutek nadmiernego zakwaszenia oraz zubożenia w podstawowe składniki pokarmowe roślin: fosfor, potas, magnez, a także zanieczyszczenia metalami ciężkimi. W efekcie rozwój roślin zostaje ograniczony i następuje obniżenie wielkości plonów.

Źródłem zanieczyszczeń z rolnictwa są zarówno źródła obszarowe tj. spływy powierzchniowe, jak i źródła punktowe: niewłaściwie przechowywane nawozy mineralne i organiczne (obornik, gnojówka, gnojowica), pestycydy, odcieki kiszonkowe, które powodują skażenie środowiska glebowego i wodnego oraz wzrost zawartości azotanów w wodach gruntowych.

Dodatkowo intensywne prace polowe na użytkach zielonych oraz obsiew szlachetnymi gatunkami traw i stosowanie środków ochrony roślin, powoduje drastyczne ubożenie bogactwa florystycznego łąk. Odrębny problem stanowi związane z działalnością rolniczą jesienne i wiosenne wypalanie traw i ściernisk, szczególnie niebezpieczne ze względu na zagrożenie pożarowe, jak również dla funkcjonowania ekosystemów łąk i pól. Skutkami wypalania traw są: obniżanie wartości plonów, zwiększanie podatności gleby na erozję warstwy próchnicznej, zabijanie owadów i drobnych ssaków, niszczenie miejsc lęgowych ptaków, a także pożary zarówno budynków jak i lasów.

Zanieczyszczenia atmosferyczne

Warunki aerosanitarnie na terenie gminy Międzyrzecz oraz jednocześnie na obszarze analizowanego mpzp stanowią wypadkową emisji pochodzenia lokalnego i napływowego. Źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza można podzielić ogólnie na:

- punktowe – duże zakłady,
- powierzchniowe – tzw. niska emisja (kotłownie lokalne, zakłady rzemieślnicze, paleniska domowe),
- liniowe – ciągi komunikacyjne, a w szczególności:
 - droga ekspresowa nr S3,
 - droga główna ruchu przyspieszonego (ulica Mieszka I).

O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich ww. źródeł z uwzględnieniem przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze.

Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego są obecnie indywidualne paleniska domów mieszkalnych i zakładów produkcyjno-usługowych. Wielkość tej emisji jest stosunkowo niewielka, lecz staje się problematyczna ze względu na liczebność źródeł zlokalizowanych blisko siebie, niskie gatunki opału stosowanego w paleniskach oraz fakt, że często spalane są tu różnego rodzaju odpady. Zanieczyszczenia emitowane przez kotłownie węglowe domów mieszkalnych, powodują znaczące zanieczyszczenie środowiska w okresie grzewczym w zakresie stężeń dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla, pyłów, węglowodorów, sadzy i benzopirenu.

Zgodnie z *Raportem o stanie Gminy* (2018) emisja zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w powiecie międzyrzeckim na koniec 2016 r. wynosiła ogółem 107 Mg/rok. Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem wynosiła 35097 Mg/rok, ogółem bez dwutlenku węgla 360 Mg/rok, w tym dwutlenku siarki 148 Mg/rok.

Na terenie gminy Międzyrzecz głównym źródłem zanieczyszczeń pyłowych i gazowych jest Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Międzyrzeczu (ZEC). Innymi podmiotami mającymi duży wpływ na emisję są producenci pap i styropap Werner Janikowo Sp. o.o. – Zakład Produkcyjny w Kęszycy Leśnej (Werner) oraz Swisspor Sp. z o.o.

Kolejnym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest transport. Pojazdy samochodowe emitują gazy spalinowe zawierające głównie dwutlenek węgla, tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory oraz pyły zawierające związki ołowiu, niklu, miedzi i kadmu. Do wielkości emisji przyczynia się intensywny rozwój komunikacji i nie nadążająca za nim

poprawa stanu jakości dróg. Rozmieszczenie przestrzenne emisji z tego źródła związane jest z obciążeniem transportowym poszczególnych dróg. Wpływ zanieczyszczeń komunikacyjnych na środowisko zaznacza się w najbliższej odległości od drogi.

Na analizowanym terenie skala problemu ma wymiar wyłącznie lokalny, a oczyszczaniu powietrza sprzyja dobre przewietrzanie terenów otwartych oraz sąsiedztwo zieleni leśnej.

Hałas

Na terenie opracowania głównym źródłem hałasu są następujące ciągi komunikacyjne: ulica Mieszka I oraz droga ekspresowa S3, odznaczające się zróżnicowanym natężeniem ruchu. W ich rejonie występuje lokalne pogorszenie warunków akustycznych. Na poziom emisji hałasu komunikacyjnego wpływają takie czynniki jak: natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, a także charakter obudowy trasy.

3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Planowane przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu w obszarze objętym analizowanym planem nie koliduje z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Podstawowym celem o randze międzynarodowej uwzględnionym podczas sporządzania planu był trwały, stabilny i zrównoważony rozwój dla osiągnięcia ładu społecznego, ekonomicznego, ekologicznego i przestrzennego.

IV. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA

1. Powierzchnia ziemi i gleby

Następstwem realizacji ustaleń zawartych w planie będzie przekształcenie nieużytków na rzecz zabudowy produkcyjnej, usługowej i magazynowej. Ustalenia planu mogą powodować zmiany w wierzchniej warstwie litosfery i powierzchni ziemi, związane przede wszystkim z pracami ziemnymi, przygotowującymi teren na posadowienie nowej zabudowy oraz towarzyszącej jej infrastruktury technicznej (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.). Zmiany na powierzchni ziemi oraz w jej właściwościach nastąpią w wyniku intensywnych robót ziemnych, niwelacji terenu, wprowadzenia uzbrojenia terenu i nawierzchni nieprzepuszczalnej.

Ponadto rozwój zabudowy spowoduje ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych i zmniejszenie potencjalnej przestrzeni produkcyjnej gleb. Zabudowa nieużytków spowoduje zasklepienie powierzchni, powodując ich degradację.

Podczas pracy maszyn i pojazdów, mogą wystąpić ich awarie, w wyniku których może dojść do bezpośredniego zanieczyszczenia gruntu olejami i/lub substancjami ropopochodnymi w przypadku niepodjęcia odpowiednich działań zaradczych. Tego rodzaju potencjalne zagrożenie ma charakter chwilowy i związany jest z możliwością przedostania się do gruntu tylko niewielkich ilości zanieczyszczeń, a przestrzenny zasięg należy traktować, jako punktowy, niemający większego znaczenia dla lokalnego środowiska przyrodniczego. Przy uwzględnieniu odpowiednich zabezpieczeń, zagrożenie to będzie niewielkie.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na powierzchnię ziemi. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter miejscowy, bezpośredni, długoterminowy i stały.

2. Wody podziemne i powierzchniowe

Wprowadzenie sztucznych nawierzchni terenu, poprzez realizację zabudowy produkcyjnej, usługowej i magazynowej, zwiększa ryzyko pogorszenia stosunków wodnych, zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego oraz wystąpienia zmian w lokalnym obiegu wody. Przewiduje się zmniejszenie ilości wody infiltrującej do gruntu wynikające z redukcji powierzchni biologicznie czynnej, ograniczenie retencji wód w wierzchniej warstwie gleby, zwiększenie odpływu wód opadowych i roztopowych oraz zwiększenie poboru wody i ilości wytwarzanych ścieków.

Analizowany plan ustala odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do gruntu w granicach własnej działki w sposób uniemożliwiający spływ na nieruchomości sąsiednie, w tym drogi, a także dopuszcza wykorzystywanie zbiorników retencyjnych oraz odprowadzanie wód do sieci kanalizacji deszczowej. Natomiast w odniesieniu do ścieków komunalnych i przemysłowych plan ustala odprowadzanie ich do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej, ale także do momentu doprowadzenia do działki sieci kanalizacji sanitarnej dopuszcza odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych lub oczyszczalni ścieków zlokalizowanej na własnej działce. Ponadto ścieki przemysłowe odprowadzane do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej muszą spełniać warunki wynikające z przepisów odrębnych.

Realizacja inwestycji w obszarach wskazanych do zabudowy wpłynie na zmiany stosunków wodnych spowodowane odwodnieniem obszarowym wokół obiektów kubaturowych. Wpływ ten może zaznaczyć się w zmianach dróg przepływu wody podziemnej w osadach czwartorzędowych, nie zagraża jednak zasobom wód podziemnych. Lokalna zmiana stosunków wodnych związana z powstaniem obiektów nie spowoduje trwałego obniżenia poziomu wód gruntowych. Realizacja planowanego zagospodarowania nie będzie prowadzić do odwodnień mogących negatywnie oddziaływać na wody powierzchniowe i podziemne oraz naruszać naturalnej dynamiki wód podziemnych na omawianym terenie.

W trakcie realizacji funkcji planistycznych i zagospodarowania terenów zgodnie z ustaleniami planu mogą zaistnieć sytuacje awaryjne, których skutkiem może być wyciek niewielkich ilości substancji ropopochodnych do gruntu, pochodzących z pojazdów i maszyn budowlanych (w wyniku ich ewentualnej awarii). Jednakże zanieczyszczenia gruntu substancjami ropopochodnymi są mało prawdopodobne, dotyczą tylko krótkotrwałego etapu budowy i nie wiążą się z ryzykiem zanieczyszczenia wód podziemnych.

Potencjalne ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, w tym wód JCWP oraz JCWPd (scharakteryzowanych w rozdziale II), na skutek realizacji nowych terenów zagospodarowania przestrzennego wskazanych w planie jest minimalne. Zgodnie z zapisami planu ścieki komunalne i przemysłowe z terenu planu nakazuje się odprowadzać do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej, z zastrzeżeniem, iż do czasu wybudowania sieci kanalizacji sanitarnej dopuszcza się odprowadzanie tych ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych lub do własnych oczyszczalni ścieków. Stanowi to furtkę dla rozwoju terenów z potencjałem inwestycyjnym. Zakazanie powyższych sposobów zagospodarowania ścieków byłoby niezgodne z prawem oraz stanowiło istotne ograniczenie potencjału rozwojowego gminy. Zarówno zbiorniki bezodpływowe jak i przydomowe oczyszczalnie ścieków niosą za sobą potencjalne zagrożenie dla jakości środowiska gruntowo-wodnego, w przypadku rozszczelnienia zbiornika, bądź wprowadzenia do ziemi ścieków nieoczyszczonych. Niemniej jednak przed realizacją tego rodzaju rozwiązań wykonane zostaną odpowiednie badania geotechniczne, które dostarczą informacji na temat gruntu, na którym przewiduje się zastosowanie tego rodzaju rozwiązań, jak również głębokości występowania zwierciadła wód podziemnych i przepuszczalności warstw w miejscu przewidywanej lokalizacji oczyszczalni ścieków. Dopiero po zapoznaniu się z wynikami badań hydrogeologicznych można podjąć decyzję o rozpoczęciu budowy oczyszczalni. Ponadto każda oczyszczalnia musi być objęta nadzorem technologicznym. Podczas dokładnej kontroli można ocenić, czy wszystkie elementy konstrukcyjne prawidłowo działają. W interesie właściciela przydomowej czyszczalni jest również regularna kontrola jakości odprowadzanych do gruntu ścieków. Obowiązującym aktem normatywnym określającym wymagania jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi (w tym m.in. najwyższe dopuszczalne wartości zanieczyszczeń dla ścieków z oczyszczalni oraz minimalną częstotliwość pobierania próbek ścieków) jest *Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych* (Dz.U. 2019 poz. 1311). W związku z powyższymi prawnymi rozwiązaniami zabezpieczającymi środowisko gruntowo-wodne oraz przyjętymi w planie rozwiązaniami nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania nieczystości płynnych oraz wód opadowych na zasoby hydrologiczne analizowanego obszaru oraz jego sąsiedztwa. Nie prognozuje się negatywnego wpływu ustaleń planu na JCWP i JCWPd.

Analizując powyższe uwarunkowania oraz stan wód podziemnych i powierzchniowych, a także mając na uwadze charakter planowanego zagospodarowania i związane z nim oddziaływanie, należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń planu nie przyczyni się w żadnym stopniu do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na wody powierzchniowe i podziemne, w tym na JCWP i JCWPd. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter miejscowy, bezpośredni, krótkoterminowy i chwilowy.

3. Klimat

Przewiduje się, że w skali regionalnej i ponadregionalnej wpływ realizacji ustaleń planu na warunki klimatyczne i mikroklimatyczne nie będzie istotny. Mając na uwadze skalę planowanego zagospodarowania nie przewiduje się, aby mogło ono wpłynąć na główne tendencje zmian klimatu. Niemniej jednak realizacja ustaleń projektu planu w niewielkim stopniu zmieni warunki klimatyczne. Wprowadzenie sztucznej nawierzchni w formie zabudowy produkcyjnej, usługowej i magazynowej na tereny dotychczas pokryte roślinnością wpłynie na przekształcenia topoklimatu poprzez szybsze nagrzewanie oraz większą pojemność cieplną powierzchni betonowych i asfaltowych w stosunku do powierzchni pokrytej roślinnością. Modyfikacja topoklimatu może być widoczna również w zmianie warunków wietrznych i wilgotnościowych. W wyniku zabudowy powstanie lokalna cyrkulacja, której intensywność i kierunek będzie uzależniony od wielkości oraz rozkładu zabudowy.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na klimat lokalny. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter miejscowy, bezpośredni, długoterminowy i stały.

4. Powietrze atmosferyczne

W wyniku realizacji planowanego przeznaczenia terenu w postaci zabudowy usługowej, produkcyjnej i magazynowej można spodziewać się wzrostu zanieczyszczenia powietrza zarówno na terenie planu, jak i na terenach z nim sąsiadujących. Podczas prowadzenia prac budowlanych związanych z realizacją dopuszczonego w planie przeznaczenia terenów, może nastąpić zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, którego głównymi źródłami będą:

- emisja nieorganizowana pyłu pochodzącego z materiałów budowlanych oraz pyłu powstającego w trakcie pracy maszyn i urządzeń wykonujących roboty ziemne,
- emisja spalin pochodzących z pracujących maszyn budowlanych (koparki, dźwigi) i ruchu pojazdów transportowych – głównie tlenku węgla, tlenku azotu, dwutlenku siarki i węglowodorów. Zanieczyszczenia te wystąpią przede wszystkim na obszarze prowadzonych prac budowlanych, a także w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Mogą one również wystąpić w sąsiedztwie tras przejazdowych transportu samochodowego.

Powyższe uciążliwości będą mieć charakter krótkotrwały i wystąpią głównie podczas prowadzenia prac budowlanych oraz ustąpią po ich zakończeniu. Biorąc pod uwagę ich intensywność i zasięg można je uznać za nieistotne. Natomiast wpływ na powietrze atmosferyczne w trakcie funkcjonowania planowanego przeznaczenia będzie wynikał przede

wszystkim z konieczności zaopatrzenia nowej zabudowy w ciepło oraz obsługi jej ruchem samochodowym, dlatego też w wyniku realizacji ustaleń planu zwiększy się ilość zanieczyszczeń emitowanych do powietrza wynikających z niskiej emisji. Jednakże nie ma podstaw do prognozowania, aby realizacja planu spowodowała znaczące oddziaływanie na powietrze, a tym bardziej przyczyniła się do przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości powietrza.

Udział w emisji zanieczyszczeń powietrza będą mieć również pojazdy poruszające się po istniejących ciągach komunikacyjnych. Pomiary ruchu wykonywane na drogach w Polsce wskazują na stały wzrost natężenia ruchu. W związku z tym w otoczeniu drogi sąsiadującej z planem (ul. Mieszka I), należy liczyć się z okresowo podwyższonymi, ale prawdopodobnie nie przekraczającymi norm, stężeniami węglowodorów, tlenku węgla, tlenków azotu, ozonu, aldehydów, pyłów i metali, w tym zwłaszcza ołowiu. Istotne znaczenie ma również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon i nawierzchni dróg.

Ustalenia planu dopuszczają lokalizację urządzeń o mocy powyżej 100 kW, wytwarzających energię elektryczną z energii słońca, umiejscowionych na dachach budynków. Całkowita moc urządzeń wytwarzających energię elektryczną z energii słońca, w granicach planu, wynosi 8 MW. W Polsce większość energii elektrycznej produkowana jest w elektrowniach, gdzie jako główne paliwo wykorzystywany jest węgiel kamienny. Mając na uwadze powyższe, budowa instalacji fotowoltaicznej przyczyni się do zmniejszenia emisji CO₂ oraz pyłów SO₂ i NO₂. Rozwój odnawialnych źródeł energii bezpośrednio wpływa na poprawę jakości powietrza atmosferycznego, co z kolei ma wpływ na zdrowie ludzi oraz środowisko naturalne.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na powietrze atmosferyczne. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter bezpośredni, krótkoterminowy i długoterminowy, chwilowy i stały.

5. Różnorodność biologiczna oraz świat roślinny i zwierzęcy

Przeobrażenia szaty roślinnej związane będą z nieodwracalną likwidacją pokrywy roślinnej w miejscu budowy obiektów kubaturowych i realizacji innych powierzchni utwardzonych. Ponadto realizacja ustaleń planu będzie skutkowałą zmniejszeniem areалу powierzchni biologicznie czynnych, w tym drzewostanów, co w następstwie spowoduje utratę bazy żerowiskowej i potencjalnych siedlisk lęgowych ornitofauny, a także pozostałej fauny. Należy jednak mieć na uwadze, iż przedmiotowy teren stanowi ekosystem relatywnie ubogi, bez stabilnych siedlisk roślinnych, stanowisk roślin cennych i chronionych, natomiast otwarta przestrzeń z niewielką ilością zadrzewień oraz sąsiedztwo ciągów komunikacyjnych sprawiają, że występują tu jedynie synantropijne i pospolite gatunki zwierząt.

Analizowany obszar ze względu na otaczające go bariery migracyjne oraz niską bioróżnorodność położony jest poza siecią lokalnych i ponadlokalnych korytarzy ekologicznych. Wyjątek stanowią zadrzewienia na południu planu, znajdujące się w granicach korytarza o znaczeniu ponadregionalnym **Lasy zachodniej Wielkopolski KPnC-19A**. Biorąc pod uwagę niewielki obszar planu znajdujący się na skraju powyższego korytarza, realizacja zabudowy dopuszczonej w planie nie spowoduje zmian w funkcjonowaniu tego korytarza, a występujące tutaj zwierzęta będą mogły przenieść się na tereny sąsiednie o podobnych uwarunkowaniach przyrodniczych.

Ustalenia planu dopuszczają lokalizację urządzeń o mocy powyżej 100 kW, wytwarzających energię elektryczną z energii słońca, umiejscowionych na dachach budynków.

Obszar lokalizacji elektrowni wykorzystujących energię słońca wraz ze strefą ochronną został wyznaczony na rysunku planu. Całkowita moc urządzeń wytwarzających energię elektryczną z energii słońca, w granicach planu, wynosi 6 MW. Nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania potencjalnych instalacji fotowoltaicznych na awifaunę. Teren planowanej inwestycji to tereny ubogie przyrodniczo, które nie wykazują szczególnie cennych walorów ornitologicznych. Ponadto ze względu na oddalenie planowanych instalacji od regionalnych i krajowych korytarzy migracyjnych, możliwości zmniejszenia liczebności awifauny w wyniku kolizji ptaków z elementami elektrowni słonecznej są minimalne. Ponadto powłoka antyrefleksyjna pokrywająca panele fotowoltaiczne zwiększa absorpcję energii promieniowania słonecznego oraz zapobiega niepożądanemu efektowi odbicia światła od powierzchni paneli. W związku z powyższym panele fotowoltaiczne nie będą powodować efektu olśnienia, mogącego oślepić ptaki przelatujące nad instalacją.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na świat roślinny i zwierzęcy oraz bioróżnorodność. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter bezpośredni, pośredni, długoterminowy i stały.

6. Krajobraz

Planowane zagospodarowanie będzie istotnie wpływać na zmianę charakteru krajobrazu analizowanego obszaru, gdyż plan dopuszcza wprowadzenie zabudowy produkcyjnej, usługowej oraz magazynowej na tereny gruntów występujących w sąsiedztwie lasów oraz terenów rolniczych, pozbawionych jak dotąd zabudowy. Realizacja ustaleń projektowanego planu związana jest z ingerencją w aktualny krajobraz głównie poprzez wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych. Wpływ przekształceń ograniczony będzie jednak tylko do skali lokalnej, a skala przekształceń zależy będzie od charakteru zagospodarowania poszczególnych działek. Poza terenami produkcyjnymi, usługowymi i magazynowymi nie przewiduje się wprowadzania uciążliwych dla krajobrazu budowli kubaturowych bądź dominant krajobrazowych. Ponadto planowana zabudowa od południa osłonięta będzie ścianą lasu, co ograniczy oddziaływania wizualne od tej strony.

Rozwój dopuszczonej w planie zabudowy będzie się odbywał w otoczeniu terenów leśnych, rolnych oraz komunikacyjnych, dlatego ich wpływ na krajobraz kulturowy będzie ograniczony.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na krajobraz. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter bezpośredni, miejscowy, długoterminowy i stały.

7. Zabytki i dobra materialne

W granicach planu są zlokalizowane stanowiska archeologiczne. W przypadku prowadzenia inwestycji w granicach stanowiska należy postępować zgodnie przepisami odrębnymi. Podobnie plan nakazuje postępować w przypadku ujawnienia przedmiotu posiadającego cechy zabytku podczas prowadzenia prac budowlanych i ziemnych. Za istotne należy uznać, iż zgodnie z art. 32 *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 282), na prowadzącym roboty budowlane lub ziemne, który odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, ciąży obowiązek wstrzymania wszelkich robót mogących uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot,

zabezpieczenie przedmiotu i miejsca jego odkrycia oraz niezwłoczne zawiadomienie o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków. Mając powyższe na uwadze, nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania ustaleń planu na elementy środowiska kulturowego.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na zabytki i dobra materialne. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy i stały.

8. Złóża kopalin

Na analizowanym terenie nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych.

9. Zdrowie i warunki życia ludzi

Obszar planu znajduje się w odległości około 1,3 km od zabudowy mieszkaniowej, zlokalizowanej na wschód od granic planu, około 480 m od zabudowy mieszkaniowej na zachodzie oraz w odległości około 850 m od zabudowy położonej na północy. Tereny zamieszkałe oddzielone są od obszaru planu gruntami rolnymi, nieużytkami oraz zadrzewieniami.

Zagospodarowanie terenu opisane ustaleniami projektu planu nie wprowadza inwestycji stanowiących zagrożenie dla zdrowia ludzi. Ponadto biorąc pod uwagę odległość obszarów zabudowanych od granic planu, nie prognozuje się pogorszenia warunków życia ludzi. Niemniej jednak w wyniku realizacji planowanej zabudowy produkcyjnej, usługowej i magazynowej, nastąpi wzrost ruchu komunikacyjnego na ulicy Mieszka I oraz towarzyszących mu uciążliwości, takich jak nieznaczne pogorszenie stanu sanitarnego atmosfery i klimatu akustycznego. Na poziom emisji hałasu komunikacyjnego będą wpływały takie czynniki jak: natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów oraz rodzaj nawierzchni i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Oddziaływania akustyczne będą występowały zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji planowanego zagospodarowania. Oddziaływania związane z transportem ciężarowym obsługującym plac budowy oraz emisja hałasu z placu budowy, będą krótkotrwałe i ograniczą się do czasu budowy danej inwestycji.

Plan nakazuje, aby poziom emisji zanieczyszczeń o charakterze substancji i energii spełniał wymagania wynikające z przepisów odrębnych. Przewiduje się, że skala oddziaływań będzie niewielka, o lokalnym charakterze, a oddziaływania, zgodnie z ustaleniami planu, nie spowodują przekroczeń dopuszczalnych norm dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego. Ponadto w celu zagospodarowania terenu planu w sposób ograniczający niepożądane zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi w rozdziale V zaproponowano odpowiednie rozwiązania.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na zdrowie i życie ludzi. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter bezpośredni, pośredni, długoterminowy i stały.

10. Obszary i obiekty chronione

Na obszarze objętym planem wzdłuż jego południowej granicy przebiega fragment obszaru o szczególnym znaczeniu dla wspólnoty „Nietoperek” (PLH080003). Ponadto w sąsiedztwie występują następujące formy ochrony przyrody:

- obszar chronionego krajobrazu „Rynna Paklicy i Ołoboku”,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Uroczyska Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego”,
- obszar o szczególnym znaczeniu dla wspólnoty „Dolina Leniwej Obry” (PLH080001).

Realizacja ustaleń planu nie wprowadza na przedmiotowy teren zmian w zagospodarowaniu, które mogłyby skutkować jakimikolwiek zagrożeniami dla powyższych obszarów. Generalnie parametry i wskaźniki planowanej zabudowy stanowią optymalne zabezpieczenie występujących w sąsiedztwie planu wartości przyrodniczych. W związku z powyższym biorąc pod uwagę skalę oraz rodzaj przekształceń nie przewiduje się wpływu na znajdujące się w bliższym i dalszym sąsiedztwie formy ochrony przyrody.

Analizując standardowy formularz danych dla obszaru „Nietoperek” PLH080003 należy stwierdzić, iż zagrożenia zidentyfikowane dla obszaru „Nietoperek” nie są związane z planowanym zagospodarowaniem przestrzennym wskazanym w przedmiotowym planie. Dlatego też należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń planu nie stanowi zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony zwierząt i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony tych obszarów.

Uwzględniając charakter planowanych zamierzeń ujętych w planie należy jednoznacznie stwierdzić, że ich realizacja nie spowoduje wystąpienia znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, pozytywnych i negatywnych, stałych i chwilowych na cele i przedmioty ochrony obszarów chronionych oraz integralność tych obszarów.

11. Transgraniczne oddziaływania na środowisko

Charakter i zasięg potencjalnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją zagospodarowania przestrzennego przedstawionego w analizowanym planie będzie relatywnie niewielki i ograniczony praktycznie do terenu planu. Dlatego też nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

V. ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE I KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ

1. Rozwiązania mające na zapobieganie i ograniczanie

1.1. Środowisko przyrodnicze

W celu zagospodarowania terenu planu w sposób ograniczający niepożądane przekształcenia i zmiany w środowisku, proponuje się następujące działania:

- projektowane obiekty winny się charakteryzować dbałością o estetykę zagospodarowania terenu (rozwiązania w zakresie brył obiektów i detalu architektonicznego, materiały wykończeniowe, kolorystyka, zagospodarowanie otoczenia). Szczególną rolę w kształtowaniu walorów estetycznych krajobrazu powinna pełnić zieleń, poprzez maskowanie i łagodzenie wprowadzanych przez człowieka elementów obcych, „agresywnych” czy sztywnej linii zabudowy;
- należy chronić warstwę próchniczą gleby, w celu późniejszego jej użycia do rekultywacji gruntów;
- wszystkie prace, w szczególności związane z robotami budowlanymi, prowadzić z poszanowaniem środowiska, przez co na etapie budowy negatywne oddziaływanie będzie miało jedynie charakter chwilowy;
- zabezpieczenie środowiska gruntowo-wodnego przed migracją zanieczyszczeń poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie dopuszczanie do wycieku paliwa, prowadzenie w sposób zorganizowany gospodarki materiałowo-sprzętowej, odpadowej oraz ściekowej;
- jak najkrótsze istnienie zagłębień i wykopów ziemnych stwarzających pułapkę i barierę fizyczną dla małych zwierząt;
- zgodnie z art. 87a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie, z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu, przeprowadzać w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom.

1.2. Zdrowie i warunki życia ludzi

W celu zagospodarowania terenu planu w sposób ograniczający niepożądane zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, proponuje się następujące działania:

- w przypadku lokalizacji uciążliwych funkcji produkcyjnych lub usługowych zaleca się stosowanie zieleni izolacyjnej i ograniczenie uciążliwości do zajmowanych terenów; zaleca się także stosowanie w takich lokalizacjach do budowy materiałów o podwyższonej izolacyjności akustycznej lub stosowanie ekranowania przez zabudowę niewrażliwą na hałas (np. obiekty usługowe);
- wskazane jest wykorzystanie do ogrzewania budynków proekologicznych paliw (olej, gaz, biomasa) oraz zastosowanie urządzeń o wysokiej sprawności i niskiej emisyjności,

zaleca się także wykorzystanie źródeł energii odnawialnej (energia słoneczna, geotermalna, wody).

2. Kompensacja przyrodnicza

Zgodnie z zapisami art. 34 *ustawy o ochronie przyrody* (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 ze zm.), w świetle artykułu 33 ust. 3, działania kompensacyjne stosuje się w wypadku, gdy realizacja projektu planu będzie źródłem znacząco negatywnych oddziaływań na cele ochrony obszaru Natura 2000, a działania zabezpieczające i ograniczające nie przynoszą oczekiwanych skutków.

Ze względu na to, iż planowane rozwiązania zawarte w projekcie planu nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na gatunki i siedliska przyrodnicze, będące przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000, jak również na inne obszary szczególnie cenne przyrodniczo, nie wskazano rozwiązań mających na celu kompensację przyrodniczą.

VI. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W DOKUMENCIE

Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg projektowanego planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, nie przedstawiono rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

VII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko jest częścią procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz w rejonie południowego węzła drogi ekspresowej S3 na zachód od ulicy Mieszka I. Celem prognozy jest zidentyfikowanie potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń planu, które mogą wystąpić w środowisku, w związku z realizacją dopuszczonych w tym dokumencie przekształceń. Ponadto prognoza określa możliwości zapobiegania i ograniczania potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją postanowień dokumentu.

Dla terenu miejscowego planu sporządzone zostało *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe*, w którym dokonano opisu struktury ekofizjograficznej i określono przydatność terenów pod zainwestowanie. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdza się, że ustalenia projektu planu dostosowane zostały do zasad i wytycznych określonych w opracowaniu ekofizjograficznym.

Nie proponuje się specjalnego monitoringu skutków realizacji ustaleń projektu planu na środowisko. Kontrole i monitoring poszczególnych komponentów środowiska będą wykonywane w ramach przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz prawa lokalnego.

Podczas opracowywania niniejszej prognozy nie napotkano żadnych trudności ani luk w stanie współczesnej wiedzy, mogących wpłynąć na opis stanu środowiska oraz ocenę oddziaływań skutków realizacji ustaleń przedmiotowego dokumentu.

Obszar objęty planem zlokalizowany jest w gminie Międzyrzecz, obręb Nietoperek. Przedmiotowy mpzp zlokalizowany jest w rejonie południowego węzła drogi ekspresowej S3 na zachód od ulicy Mieszka I. Granice mpzp od południa wyznaczają tereny leśne, natomiast z pozostałych stron otoczony jest ciągami komunikacyjnymi, za którymi znajdują się grunty orne, bądź nieużytki. Analizowany obszar zajmuje 9,5 ha.

Pod względem geomorfologicznym dokumentowany obszar położony jest w obrębie równiny sandrowej mezoregionu Bruzdy Zbąszyńskiej. Analizując morfologię obszaru planu można stwierdzić, iż jest to teren równinny bez wypiętrzeń, gdzie deniwelacje terenu osiągają wartość 1-2 m, a średnia wysokość terenu wynosi ok. 53 m n.p.m. Na terenie przedmiotowego planu nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych. W obszarze opracowania nie występują płynące i stojące wody powierzchniowe, natomiast do cieków wodnych można zaliczyć jeden rów melioracyjny. Na terenie planu wyznaczone zostały: 1 jednolita część wód płynących oraz 1 jednolita część wód podziemnych. Obszar gminy znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Analizowany teren leży w przejściowej strefie klimatycznej.

Szata roślinna na terenie planu charakteryzuje się antropogenicznymi przekształceniami, jakie zachodziły na przestrzeni wielu lat. Flora omawianego obszaru reprezentowana jest przez wiele pospolitych i często spotykanych na obszarze Polski drzew, roślin zielnych i krzewów, które mają wyłącznie lokalne znaczenie. Na przedmiotowym terenie spotkać można pospolicie występujące w całym kraju gatunki ssaków, a wśród nich jeże, krety, wiewiórki, ryjówkowate, lisy, kuny leśne, myszy, tchórze, dziki. Awifaunę analizowanego obszaru stanowią ptaki związane przede wszystkim z siedliskami rolniczymi.

Na obszarze objętym planem wzdłuż jego południowej granicy przebiega fragment obszaru o szczególnym znaczeniu dla wspólnoty „Nietoperek”. Natomiast w bezpośrednim sąsiedztwie występują następujące formy ochrony przyrody: obszar chronionego krajobrazu

„Rynna Paklicy i Ołoboku”, zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Uroczyska MRU” oraz obszary o szczególnym znaczeniu dla wspólnoty „Dolina Leniwej Obry” (PLH080001).

Fragment obszaru planu znajduje się na skraju korytarza o znaczeniu ponadregionalnym *Lasy zachodniej Wielkopolski*.

Krajobraz opracowania ma charakter otwarty i należy do typu antropogeniczno – biologicznego ukształtowanego głównie w wyniku rolniczej działalności człowieka, która aktualnie została na tym terenie zaniechana, w efekcie czego na terenie odbywa się proces sukcesji wtórnej. Generalnie walory krajobrazowe obszaru planu są przeciętne, a ich atrakcyjność podnosi sąsiedztwo terenów leśnych, występujących wzdłuż południowej granicy planu.

Prognozowane zmiany w środowisku przyrodniczym w przypadku braku realizacji ustaleń planu, nie będą miały charakteru gwałtownych przekształceń, przy założeniu, że nie wystąpią żadne dodatkowe czynniki degradujące w stosunku do procesów już istniejących.

Jednym z głównych źródeł antropogenicznych oddziaływań na środowisko obszaru gminy jest rolnictwo, powodujące m.in. synantropizację roślinności, degradację struktury ekologicznej terenu, przekształcenie krajobrazu oraz erozję glebową. Do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, zalicza się transport samochodowy.

W projekcie planu znajduje odzwierciedlenie podstawowa konstytucyjna zasada polityki ekologicznej – zasada zrównoważonego rozwoju, a proponowane rozwiązania przestrzenne uwzględniają cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu ponadlokalnym.

Realizacja ustaleń planu może powodować przekształcenia powierzchni ziemi, związane przede wszystkim z pracami ziemnymi, przygotowującymi teren na posadowienie nowej zabudowy oraz dróg i infrastruktury technicznej. Nie prognozuje się jednak znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na powierzchnię ziemi. Ponadto rozwój zabudowy spowoduje ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych.

Wprowadzenie sztucznych nawierzchni terenu, poprzez realizację zabudowy, zwiększa ryzyko pogorszenia stosunków wodnych, oraz zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego, jednak potencjalne ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, w tym wód JCWP oraz JCWPd, na skutek realizacji ustaleń planu jest minimalne. Realizacja ustaleń planu nie przyczyni się w żadnym stopniu do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*.

Przewiduje się, że w skali ponadlokalnej wpływ realizacji ustaleń planu na warunki klimatyczne będzie nieistotny. Nie prognozuje się również znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na klimat lokalny.

W związku z realizacją nowej zabudowy można spodziewać się wzrostu zanieczyszczenia powietrza. Będzie to spowodowane przede wszystkim wzrostem zapotrzebowania na ciepło oraz obsługą komunikacyjną. Jednakże nie ma podstaw do prognozowania, aby realizacja planu spowodowała znaczące oddziaływanie na powietrze, a tym bardziej przyczyniła się do przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości powietrza.

Głównym źródłem hałasu w środowisku pozostanie transport drogowy odbywający się głównymi szlakami komunikacyjnymi. W związku z rozwojem zabudowy komunikacyjny może ulec zwiększeniu. Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na klimat akustyczny. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy i stały.

Generalnie ustalenia planu nie wprowadzają inwestycji stanowiących zagrożenie dla zdrowia i pogarszających warunki życia ludzi (w skali wykraczające poza normalne użytkowanie terenów zabudowanych).

Planowany rozwój terenów inwestycyjnych będzie odbywał się poza zasięgiem terenów wartościowych przyrodniczo. Niemniej jednak realizacja ustaleń planu w zakresie nowej zabudowy będzie skutkować zmniejszeniem areálu nieużytków, co w następstwie spowoduje częściową utratę bazy żerowiskowej i siedlisk lęgowych ornitofauny zasiedlającej pola uprawne, a także pozostałej fauny, której siedliskiem bytowania są tereny otwarte.

Ustalenia planu dopuszczają lokalizację urządzeń, wytwarzających energię elektryczną z energii słońca, umiejscowionych na dachach budynków. Ze względu na bardzo małe wykorzystanie przez ptaki terenu wokół planowanej inwestycji oraz oddalenie planowanych instalacji od regionalnych i krajowych korytarzy migracyjnych, możliwości zmniejszenia liczebności awifauny w wyniku kolizji ptaków z elementami elektrowni słonecznej są minimalne. Ponadto powłoka antyrefleksyjna pokrywająca panele fotowoltaiczne zwiększa absorpcję energii promieniowania słonecznego oraz zapobiega niepożądanemu efektowi odbicia światła od powierzchni paneli. W związku z powyższym panele fotowoltaiczne nie będą powodować efektu oślnienia, mogącego oślepić ptaki przelatujące nad instalacją.

Planowane zagospodarowanie będzie istotnie wpływać na zmianę charakteru krajobrazu analizowanego obszaru, gdyż plan dopuszcza wprowadzenie nowej zabudowy produkcyjnej, usługowej oraz magazynowej na tereny nieużytków. Realizacja ustaleń projektowanego planu związana jest z ingerencją w aktualny krajobraz głównie poprzez wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych. Wpływ przekształceń ograniczony będzie jednak tylko do skali lokalnej, a skala przekształceń zależec będzie od charakteru zagospodarowania poszczególnych działek.

Realizacja ustaleń planu nie wprowadza na przedmiotowy teren zmian w zagospodarowaniu, które mogłyby skutkować jakimikolwiek zagrożeniami dla sąsiadujących z planem obszarów chronionych na podstawie *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*. Generalnie parametry i wskaźniki planowanej zabudowy stanowią optymalne zabezpieczenie występujących w sąsiedztwie wartości przyrodniczych. W związku z powyższym biorąc pod uwagę skalę oraz rodzaj przekształceń nie przewiduje się wpływu na znajdujące się w bliższym i dalszym sąsiedztwie formy ochrony przyrody.

Charakter i zasięg potencjalnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją zagospodarowania przestrzennego przedstawionego w analizowanym planie będzie relatywnie niewielki i ograniczony praktycznie do terenu planu. Dlatego też nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko. Ponadto ze względu na to, iż planowane rozwiązania nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na gatunki i siedliska przyrodnicze, będące przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000, jak również na inne obszary szczególnie cenne przyrodniczo, nie wskazano rozwiązań mających na celu kompensację przyrodniczą.

Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg projektowanego planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, nie przedstawiono rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie. Natomiast w celu ograniczenia ewentualnych niekorzystnych oddziaływań oraz zmian w środowisku wywołanych realizacją ustaleń planu, w dokumencie zaproponowano liczne rozwiązania ograniczające.

Podsumowując, nowo opracowany dokument uwzględnia potrzeby rozwojowe gminy, jednocześnie sankcjonując wymogi ochrony środowiska.

Literatura

1. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz (A. Weigle, A. Kiczyńska, W. Andrzejczak, 2019 r.).
2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (*uchwała Nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 kwietnia 2018 r.*).
4. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Międzyrzecz na lata 2011-2020 (Uchwała Nr XVIII/129/12 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 27 marca 2012 r.),
5. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Międzyrzecz na lata 2020-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 (Uchwała Nr XXVI/234/20 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 27 października 2020 r.),
6. Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Międzyrzecz (Uchwała Nr LII/473/18 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 20 czerwca 2018 r.),
7. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967).
8. Standardowy Formularz danych dla obszaru Natura 2000 „Nietoperek” PLH080003 (stan na 2020.10).
9. Serwis WMS Geoserwis Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska [dostęp: 2021.07].
10. Portal internetowy Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

Spis rycin

Ryc. 1. Położenie administracyjne obszaru opracowania	8
Ryc. 2. Obszar opracowania na tle mapy hydrologicznej	11
Ryc. 3. Obszar opracowania na tle Jednolitych Części Wód Powierzchniowych.....	12
Ryc. 4. Obszar opracowania na tle Jednolitych Części Wód Podziemnych	13
Ryc. 5. Obszar opracowania na tle obszarowych form ochrony przyrody (źródło: GDOŚ)	19
Ryc. 6. Obszar opracowania na tle obszarów Natura 2000 (źródło: GDOŚ)	20
Ryc. 7. Obszar opracowania na tle korytarzy ekologicznych (źródło: PAN Białowieża).....	22

Spis tabel

Tab. 1. Położenie obszaru planu wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski	7
--	---

ZAŁĄCZNIK

do prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz w rejonie południowego węzła drogi ekspresowej S3 na zachód od ulicy Mieszka I – Prognoza oddziaływania na środowisko

Międzyrzecz, dnia 20 lipca 2021 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, iż spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Małgorzata Barszczewska

